

KNJIGA SAOPŠTENJA *sa Naučne konferencije*

Stranci u Beogradu **XVIII i XIX veka**

održane 15-16. oktobra 2012. godine u Beogradu

Ministarstvo prosvete,
nauke i tehnološkog
razvoja

Opština
Stari Grad

Naučno društvo za
istoriju zdravstvene
kulture

Filozofski fakultet
Univerziteta u
Beogradu

muzej grada
Beograda

Knjiga saopštenja sa Naučne konferencije "Stranci u Beogradu XVIII i XIX veka" održane 15-16.oktobra 2012. godine u Beogradu

Priredili: Haris Dajč i Maja Vasiljević

Naučni odbor:

Nikola Samardžić, predsednik

Siniša Mišić

Bojan Žikić

Slobodan Marković

Mirjana Roter-Blagojević

Aleksandar Rastović

Ivo Goldstein (Hrvatska)

Egidio Ivetic (Italy)

Alexander Mirkovic (SAD)

Organizacioni odbor:

Haris Dajč

Milica Kovačević

Vladimir Abramović

Maja Vasiljević

Milena Vukmirović

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

929-054.6(497.11)"17/18"(048)

930.85(497.11)"17/18"(048)

NAUČNA konferencija Stranci u Beogradu XVIII i XIX veka (2012 ; Beograd)

Knjiga saopštenja sa Naučne konferencije Stranci u Beogradu XVIII i XIX veka, održane 15-16. oktobar 2012. u Beogradu / priredili Maja Vasiljević, Haris Dajč. - Beograd : Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture : Istraživački centar za društvene nauke i umetnosti, 2013 (Beograd : Sapient). - 21 str. ; 21 cm

Tekst na srp. i engl. jeziku. - "Naučna konferencija: Stranci u Beogradu XVII i XIX veka je održana u okviru projekta Modernizacija zapadnog Balkana"--> str. 2. - Tiraž 100. - Napomene i bibliografske reference uz tekst.

ISBN 978-86-88813-04-4 (NDIZK)

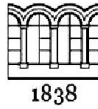
a) Stranci - Beograd - 18v-19v - Apstrakti

b) Beograd - Kulturna istorija - 18v-19v

COBISS.SR-ID 20388276

Acta Historica

NBI
Novi Balkanski
Institut
Beogradski istraživački
centar za društvene
nauke i umetnosti

Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture
Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
Muzej grada Beograda
NBI Beogradski istraživački centar za društvene nauke i umetnosti

Program konferencije:

“STRANCI U BEOGRADU XVIII i XIX VEK”

15. oktobar 2012. Beograd

Ponedeljak, 15. oktobar 2012.

**Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Čika Ljubina 18-20,
Svečana sala “Dragoslav Srejović”**

9.45h – 10h Registracija učesnika

**10h Svečano otvaranje i pozdravni govor prof. dr Nikole
Samardžića**

10h – 12h Prva sesija konferencije

Moderator: prof. dr Nikola Samardžić

Izlagачi:

**Nikola Samardžić, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
STRANCI U BEOGRADU, XVIII i XIX VEK**

**Mirjana Roter Blagojević, Arhitektonski fakultet Univerziteta u
Beogradu**

JAN NEVOLE – PRVI MODERNI ARHITEKTA U BEOGRADU

Jelena Todorović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
Isusovci u Beogradu XIX – XX vek

Slobodan G. Marković, School of Political Science University of
Belgrade

**A CITY ON THE IMAGINARY BOUNDARY BETWEEN EUROPE AND
ASIA – BRITISH VIEWS ON NINETEENTH CENTURY BELGRADE**

Aleksandar Rastović, Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu
**BRITANSKA PERCEPCIJA BEOGRADA I NJEGOVA MODERNIZACIJA U
19. VEKU**

Nenad Radić, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
EUGEN SAVOJSKI I BEOGRAD U XVIII VEKU

Ivana Vesić, Muzikološki institut SANU, Beograd
**„NAŠ STRANAC“ ILI KONTRADIKTORNOSTI ESENCIJALISTIČKOG
KONCEPTA NACIONALNOG IDENTITETA: POIMANJE ULOGE
DAVORINA JENKA U KULTURNOM ŽIVOTU BEOGRADA (1865–1914)**

Andrijana Milošević Georgiev i Dušanka Krajnović, Farmaceutski
fakultet Univerziteta u Beogradu
DOPRINOS ŠAMS FERDINANDA NA POLJU FARMACIJE I HEMIJE

12h – 12.45h Pauza za kafu

12.45h – 15h Druga sesija konferencije
Moderator: **prof. dr Mirjana Roter Blagojević**

Izlagачi:

Adele Mazzola, Filološki Fakultet Univerziteta u Beogradu
LETEĆI PUTNIK

Ivana Vesić

Muzikološki institut SANU, Beograd

**„NAŠ STRANAC“ ILI KONTRADIKTORNOSTI ESENCIJALISTIČKOG
KONCEPTA NACIONALNOG IDENTITETA: POIMANJE ULOGE
DAVORINA JENKA U KULTURNOM ŽIVOTU BEOGRADA (1865–1914)
OD STRANE SAVREMENIKA⁶**

Muzičke institucije u Beogradu u drugoj polovini 19. veka u velikoj su meri zavisile od inostranih kadrova, najčešće građana Austro-Ugarske, usled nedostatka adekvatno obrazovanih domaćih muzičkih stručnjaka. Ovakva situacija doprinela je dolasku značajnog broja Čeha, Austrijanaca, Nemaca, kao i Mađara u srpske gradove gde su radili na muzičkom opismenjavanju kako imućnijih, tako i širih slojeva, a potom i na utemeljenju i ekspanziji visokoumetničke i popularne muzičke prakse. Iz istih razloga se polovinom 60-ih godina u Beogradu našao i Slovenac Davorin Jenko koji će zahvaljujući svom angažmanu u Beogradskom pevačkom društvu i u Narodnom pozorištu steći značajan ugled u srpskoj sredini, kao i u među srpskom obrazovanom populacijom iz Austro-Ugarske. Budući da se Jenkovo delanje u Beogradu poklapalo sa intenzivnim širenjem panslavističkog diskursa i diskursa kulturnog nacionalizma u okviru političkog, kulturnog, naučnog i umetničkog polja uspeh njegovih muzičkih ostvarenja i prestiž koji je vremenom sticao među publikom različitog društvenog profila nailazili su na podeljene reakcije među pripadnicima intelektualne elite. Činjenica da je kompozitor slovenačkog porekla stvarao muziku uglavnom proisteklu iz elemenata srpskog muzičkog folkora koju je publika prihvatila i prepoznavala kao srpsku muziku otvorila je prostor za polemike hroničara i komentatora beogradskog muzičkog života u srpskim, vojvođanskim i bosanskim listovima i časopisima.

⁶ Rad je nastao u okviru projekta *Muzički identiteti u lokalnim i globalnim okvirima: tradicije, promene, izazovi* (br. 177004) koji finansira Ministarstvo za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije.

Pokušavajući da objasne fenomen srpske muzike „stranog“ porekla autori su izvodili interpretacije koncepata slovenstva i srpstva otkrivajući u njima izvesne epistemološke rupture. Rasprave oko statusa Jenkove muzike u vidu njenog poimanja kao srpske ili ne-baš-sasvim srpske, pored kontradiktornosti pretpostavki na osnovu kojih su razvijane, ukazivale su ujedno i na različitost ideoloških pozicija srpske intelektualne elite iz Kraljevine Srbije i Austro-Ugarske.

Ključne reči: Jenko, etnički koncept nacionalnog identiteta, srpska politička i intelektualna elita, srpska muzika i kultura, *fin-de-siècle*